

I.

Elämän tarkoitus uskontojen valossa.

Kaikkilla uskonnoilla eli uskontojärjestel-
millä on yhteisenä se, että niillä on kaksi puol-
ta: eettinen eli siveellinen puoli, joka sanoo
ihmiselle, miten hänen on eläminen, ja meta-
fyysinen puoli, joka selittää syyt siveellisiin
vaatimuksiin määrätyn maailmankatsomuksen
avulla. Tämän anturinkin laukolainen myön-
tää. Mutta vertaillen uskonnotutkimus
on viennyt tiedemiehiä paljon jitemmälle, se
on saattanut heidät tunnustamaan, että
eri aikain ja eri kansain uskonnoilla on
kin paljon enemmän yhteistä kuin ^{vain} nimi
ja ulkoiset määritykset. The asiassa

uskolla. Kun pojat näkivät isänsä, joka vielä muutama tunti sitten puhui, liikkui ^{Tuossa heidän edessään} niinkuin he, makaavan kankana ja myrkäinä ruumiina, eivät he saattaneet uskoa, että heidän isänsä oli kuollut siinä mesekityksessä, että hän olisi lakannut olemasta. Eihän tuo ruumis oikeastaan ollut heidän isänsä. Hän oli se, joka puhui ja toimi ~~hän~~ ruumiissa, ja hän oli sen hylännyt viimeisen hengeviedon kanssa. Sentähden sanottiinkin, että henki jätti ruumiin ja oleskeli ilmassa, ja kuolemaa kutsuttiin henzen heittämiseksi.

Niin oikea kuin tämä tiedemiesten keksimä selitys toiselta puolen saattaa ollakin, ei se toiselta puolen ole omiaan tyydyttämään ihmisen uskonnollista tarvetta. Onko siis kaikki meidän toivomme, ovatko kaikki meidän kauneimmat unelmamme miehekkäistä vain? huudahtavat tuhannet karsivat ja lempiävät ihmisiellet. Aivan yksinkertainen olemme jätettyt kylmien ja sokeiden leononlakien huostaan tai sattumusten heitettäväksi? Meitä vain olemme jumalia

4
luoheet, eikö mikään jumala meitä?

Tässä esiintyykin toinen ratkaisu kysymykselle, itse asiassa se, jonka johdosta uskonto ^{the} vautaa omasta alkuperästään: uskonto ei ole ihmisen antama, vaan ihmiselle annettu, se on jumalallinen ilmestys. (Peda Rinteen lausten pyhä kirja) on kaiken tiedon alkulähde. ^{Se oli olemassa ennen maailman syntyä ikuinen ja katoamaton de.} — raamattu on ~~itse~~ jumalan sana. Onko jumala siis monta kertaa ilmoittanut itsensä maailmalle?

Vastauksen ~~lähde~~ löydämme vain teosofias-
ta. Sanalle „ilmestys” on annettu vallan luon-
noton merkitys, keuh sille on tarkoitettu, et-
tä itse ääretön jumala olisi ilmoittanut its-
ensä jossain kirjassa tai jossain henkilös-
sä. Koko maailma on Hänen ilmentyksensä
ja ihmisen avaruudet ovat Hänen asuinsensa,
joka totuushuokasessa on Hänen elämänsä ja
^{— Kuinka Hän olisi voinut rajoittaa määrättyyn aikaan tai paikkaan.}
joka ihmisessä on Hänen henkensä? Mutta
jumalallinen ilmestys uskontojen ja tietojen
muodossa on vallan toista. Se merkitsee, et-
tä viisaampi olento opettaa vähemmän
kehittyneitä, ilmoittaa sille totuuksia, jo-
sta se ei itsestään tiedä ja opastaa sitä et-

lämän tiellä, ~~se~~ ^{sellä} ilmestys ^{ei} ole mitään y.
 liluonnollista ^{ne} ja käsittämätöntä, vaan yhtä
~~yksinkertainen~~ järjellinen kuin kaunis teko
 korkeampien olentojen puolelta.

Niinpä ihmiskunnallemme annettiin
 alkuperäinen ilmestys aikojen aamulla. Kun
 ajattelun järki heräsi ihmisten aivoissa ja
 ihmiset tulivat persoonallisiksi olennoiksi,
 silloin saapui tämän maan päälle eräitä
 olentoja toisesta ^{maailmasta} ~~aaventoimamme~~ tähdestä,
~~kuten sanotaan, Venus planeetta ihmisistä,~~
 jotka ovat meitä niin paljon edellä kehityksessä,
 että meihin verraten ovat jumeakia. Nämä
 viisaat ja toistavat henget saapuivat tänne
 köyhästä tahteamme henkeistä kehitystämme
 ohjaamaan ja mikäli mahdollista jouduttu-
 maan. He ovat täällä tänäkin päivänä ja
 muodostavat tuon salaisen kuulemattoman
^{valkaisen} ~~Dejiskunnan~~, josta ^{ka} viittoomalla ^{mainitaan} ~~perhe~~
^{monista} mystisissä kirjoissa ja josta nykyäänä teo-
 soofinen liike on saanut julkisista puhua.
 Heidän lukunsa on siitä päivästä lisää-
 tynyt jäsenillä omasta ihmiskunnastamme,
^{ihmiskunnastamme näkymättömät suo-}
 ja he ovat ~~aiheuttaneet~~ ~~uskontojen~~ ~~uusi~~ ~~ky-~~

6
jälusekellet, sen sankarien ja nerojen innostuttajat.
~~Sen kein seivitykseksi on syntyä~~ Heidän hah-
lustaan on se viisaus, se tietomäärä (Ved,

Phia on theosophia), jonka meidän ihmiskuntamme —
olleet
Konfutsen tai ainakin sen edistynein joukko — on sa-
ja Zoroaster,
Pythagoras vuttava kehityksensä lopputuloksena, ja hei-
ja Moses,
Sokrates. Jän keskuudestaan ilmestyy silloin tällöin
ja Platon,
Buddha, joka lähettää maailmaan, hämmästyttään
ja Jesus, jota syvällisillä tiedoillaan tai ihanteellu-
useat
m. K. Chas.
lataamit
ja haavei-
lijat, kuten
Franciscus ^{nkun} jotakin suurta ^{au} liikettä, uskonnollista ^{en} tai
Assisista,
Agrippa, ^mmuut, joka muistuttaa ihmisen elämän
Ropes Bacon, tarkoituksesta ja tehtävistä. Lemmoisia mie-
Paracelsus,
Jakob Böh-
me, Samt
Germain
ja mei-
Jän päi-
vinämme
H. P. Blai-
vatsky.
Lis teosofiakin puolestaa tie miehen kat-
santokantaa miksi se kokee uskontojen ylh-
teistä alkuperää, vaikka se antaa vallan toisen.
H. P. Blaisen kuvan niiden synnystä. Eivät ne ole
noussut tiedottomuuden ja mielikuvituksen ma-
perästä, vaan ne ovat jumalallisen tiedon
puuella kasvaneita hedelmiä. Niiden sisäl-
lys täytyy sentähden ytimeltään olla sama,
jos kohta se onkin peitetty teologisiin ja
dogmaattisiin kuoriin, mekaniisten ihmisten
tekemien lisäyksiin. Se joka tutkii kaa-
sojen pyhiä kirjoituksia, on löytävä niistä

sen ytimen, joka on kaiken uskonnon juuri, josta meidän päivinämmä puhtaammassa muodossa kuin ennen on saatu ilmoittaa maailmalle ja joka on kutsuttu nimellä: ~~Teosofia~~ Teosofia.

Olesseman kaikkien uskontojen juuri ja perustus Teosofia niin muodoin ei voi olla meidänkään vastustaja; se on todellakin niitten puhdistaja ja selittäjä paljon, ~~mitä~~ ^{mitä} ne ovat jättäneet arvoitukseksi tai salaisuudeksi (mysteriiksi); se puolestaan itseään jokaisessa ja kohtaa paljastaa sen kätkeytyä viisautta. Ei' kenenkään Tarvitse tulla Olesseman Teosofiksi lakata olemasta kristitty, budhalainen tai hindulainen; hän on vain saava syvemmän käsityksen omasta ushastaan, tieteellisemmän pohjan sen henkille totuudelle, laajemman kuvan sen pyhistä opetuksista. Kuten Teosofia meidän synnytti uskontoja, samoin se meidän päivinämmä puolesta omia lapsiaan, puolesta ihmisten syvimpiä tunteita ja toivaita, meidän syvempiä tärpeitämme.

Käykäämme nyt katsomaan, mitä uskontojen siivellinen ydin on, mitä ne opettavat ihmisen elämästä. Sitä varten tahdomme ensin

muutamia sanoja mainita, mikä tuo ydin on teosofian mukaan, mikä siis teosofinen oppi on elämämme tarkoituksesta.

Tämä tapah-
tuu siten,
että ih-
misen
persoonallinen
tajuunta
nousee
hen-
keen
ja su-
laa
yhteen
sen
kanssa,
tehdään
sitä
henzen
persoonalliseksi.

Jumalallinen elämä on kaikkialla, ihmises-
säkin on Jumala. Ihminen on ikuisuudesta lähtenyt henki, kuolematon sielu, ei ruumis, jolla on sielu, vaan henki, joka on ruumiiseen puuttu. Tavallisen ihmisen aivojen kautta ilmenevä tajuunta, joka on syntynyt henzen eli sielun ja ruumiin yhtymästä, häätty henkiseen ja ruumiilliseen elämän keskivaliolla. Henzen ja ruumiin yhtymä on tapahtunut sitä varten, että henki, joka alkuperästään on jumalallinen, voisi seistä itse tajuia, oppisi ruumiissa ollessaan tuntemaan itseään ja omat mahdollisuutensa ja siten kehittyä (itse tajuukseksi) omasta jumalaisuudestaan eli niinkuin sanotaan "tajuudeksi". Ja mitä varten henki on tuleva tajuudeksi? Siksi että se järkeväni ja itsemääräyksiä olentona voisi ottaa osaa jumalalliseen elämäntyöhön, joka on "ikuista onnea ja iloa." Ja mitä on tajuus tässä merkityksessä? Se on ensiksikin tieto siitä, mikä jumalallisen elämän laki on, mikä Jumala minusta tahtoo,

2
ja toivokki itsekskasvatus Jumalaa tahdon mukai-
sesti, siis totuuden tieton ja hyödyden (rauh-
kauden) elämään.

Ihmisen tehtävä on niin muodoin pyrkiä
täydellisyyteen, itseajurisesti pyrkiä takaisin sen
Jumalan luo, josta hän alkuaan tajuton
on lähtenyt. Korkea ja kaukainen on tämä
päämäärä, kuinka heikko ihminen voi sen
saavuttaa? Emmehän koskaan ole tavanneet
täydellistä ihmistä, päinvastoin tuntuu kei-
luonto naurain meidän yrityksillemme ja
yleinen kokemus^{hän} on, ettei ihminen pääse syn-
nollomaksi omilla ponnistuksillaan.

Mutta alkäämme unohtako, että ihmisen
on ikuisen henki, jonka elämä ei ole rajoit-
tettu muutamiaan kymmeneen vuoteen. Ihmis-
henki on kuolematon ja se pukeutuu monta
kertaa ruumiiseen jatkukseen kehitystyötään.
Monta kertaa olemme jo olleet tämän maan
päällä ja monta kertaa tulemme tänne vie-
lä. Jos päämäärä on suuri, on mahdollisuus
sitä saavuttaa yhtä suuri. Laattaa kulua
Tuhansia miljoonia vuosia eunenkuin uslin-
mat ihmiset tulevat täydellisiksi, mutta kaik-

ki voutt silmi Tulla, sillä kaikki on kuo-
 luttomia henkiä, jotka syntyvät ^{ja "kuollessa"} kerran Toiseen
 jätkeen kehittymisensä ja edistymisensä hy-
 veissä. Tämä kehitys on nyt vielä suurin
 mahi osaksi luonnon työtä, ja sentähden
 se etenee sängen hitaasti, koskee "luon-
 to tee hyppäyksiä"; mutta se etenee var-
 masti, jollei ihminen tee vastarintaa, vaan
 koettaa elää niin hyvin kuin taitaa. Kaikes-
 ta vastarinnasta taas syntyy häiriötä ja kii-
 simystä, ^{koska} ~~sillä~~ luonto on oma kostajansa ja ai-
 na palauttaa loukatun sopusoinnun.

Mutta eräällä kehityksellä ^{asteella} ~~asteella~~ ilmestyy uusi
 tekijä luonnon auttajaksi: ihmisen n. k.
 vapaa tahto. Meidän ihmiskuntamme on
 kuin jo saavuttanut tämän asteen, ja sentäh-
 den kaikilla ihmisillä on vapaan tahdon mah-
 dollisuus, vaikeimmat kaikki ihmiset ^{sillä} käyttä-
~~vapautta~~ ~~tahtoa~~ hyväkseen.

Mikä vapaa tahto on? Se on: ihminen voi
 jouduttaa kehitystään. Hän ei tarvitse kulkea
 yhtä hitaasti kuin luonto, vaan hänen olemuk-
 sessaan asuvan henkisen vapaus tekee hänelä
 mahdolliseksi ryynnätä oikotietä päämääränsä.

5) lla kohti. Hän voi kulkea sitä salasta (ok. kultista) sielun kehityksen tieltä, jota tekee hänestä täydellisen ihmisen, ennenkuin hänen jätkeä jääneet veljeus siinä tulevat, ja silloin hän voi antaa veljeisän kehityksessä ja todellakin olla, näinkuin hänen ja kaikkien ihmisten syvä kaipaus on: Toisille hyödyksi ja siunaukseksi. Sitä tieltä ovat kulkeutet ja semmoisiksi ihmisiksi ovat tulleet esim. Jesus ja Buddha, ja sentään he kuuluvat tuohon tahtomme "Salaiseen Veljeyshuutaan".

VII

Silmäys uskontojen oppeihin.

Teosofia siis ~~opettaa~~ opettaa, että jumalan henki ^(oppi: Jumalan kaikkiallisuus) asuu ihmisen rinnassa, ja että ihmisen elämä on aisteittain tapahtuva kehitys täydellisyttä kohti ja että ihmisen henki useita kertoja syntyy maailmaan (oppi: reincarnation eli jätkeen syntyminen), että kolmannen, että ihminen voi jouduttaa kehitystään kulkeamalla salasta tieltä (oppi: vapauden tahtomus).

Kun nyt käännyimme ~~to~~ uskontojen puoleen, tarkastaksemme mihin määrään ne opettavat samaa

6) kuin nykyajan teosofien ilmestys, alottamme
~~kinan~~ n. k. Tao ^{ismistä}, joka on Kinaan vanhin us-
konto ja jonka perustaja oli Lao-tse, Konfutsen edeltäjä.
~~sestä on vanhin nykyinen hengellinen uskonto josta~~
~~eräästä hyvin vanhasta uskonnosta~~ "Puhtauden
klassikko" niminen kirja on ^{Kaunio} jäänös jostain saman
uskonnon alkuperäisestä pyhästä kirjoituksesta.
^{Täön usko opettaa}
~~Täön opettaa~~, että ihminen on kolmigeeninen, että
hänellä on henki, mielikuviutus ja ~~siel~~ ruumis;
tämä jake näkyy seloste seuraavasta otteesta "Puh-
touden klassikosta", jossa ihmistä kehoitetaan vapau-
tumaan intohimista: ")

kuin

Ihmisen henki näet rakastaa puhtautta, mutta
hän on mielikuviutuksensa sitä häiritsee. Ihmisen mieli-
kuviutus rakastaa hiljaisuutta, mutta hänen himonsa hou-
uttelee sitä pois. Jos hän aina voisi lähettää himot
tieteen, tulisi hänen mielensä itsestään tyhjäksi.
Tulkoon hänen mielensä kirkkaaksi, ja hänen henkensä
itsestään tiheeksi puhtuaksi... Syy miksi eivät ihmiset
tätä voi saavuttaa, on, etteivät ole puhdistaneet mielen-
kuviutustaan sivätkin ajaneet himojaan luotaa. Jos joka voi
lähettää himot tieteen, kuka hän sitte luo katseensa omaan
mielikuviutukseen (sydämeensä), ei se enään ole hänen; kuka
hän katsoo ruumistaan, ei se enään ole hänen; ja kuka hän
luo katseensa kauras ulkonaisiin esineisiin, ei hänellä enään
ole mitään tekemistä niiden kanssa. (I, 3, 4).

Ihmisen päämäärä on hänen yhtymisensä Junaan:

laulu:

Kuinka voisi yksöisiä himo herätä luottaan jaks-

1) Uusimmat selv. otteesta tavataan Annie Besantin kirjassa "The Ancient
Wisdom."

2
3
kasta räppumattomassa levon tilassa? Ja keun ei mitään
nimen enään keräi, niin siinä on todellinen hiljaisuus
ja lepo... Lemmoisessa jatkuvassa hiljaisuudessa on ~~parais~~
nainen puhtaus ja lepo. Hän, joka omistaa tätä ehdottoman
puhtausta, astuu vähitellen todelliseen Tääoon (juma:
laan). (I, 5).

Reinkarnatsoonia ei nähtävästi ole opetettu niin
selvästi kuin olisi voinut odottaa, vaikka löytyy tek-
tiä, jotka osoittavat, että ^{sita hyväksyttiin} se oli ~~omistettu~~ yleisenä aat-
teena ja että yksilöinen henki saattoi elähtyä sekä
eläimen että ihmisen muotoja. Niinpä meillä on Hoang-
tsetti (neljännellä vuosisadalla e. Kr.), joka kirjoitti esi-
tyksen muinaisista opeista, seuraava kaunis kertomus
kuolevasta miehestä, jolle hänen ystävänsä sanoi:

„Suuri todellakin on Luoji! Mitä Hän nyt on
sinusta tehnyt? Minne Hän on ottava sinut? Tehneekö
Hän sinusta rotan maksan vaikean hyönteisen käden?“
(Kuoleva) Saeläi vastaksi: „Minne vain isä karkaa pois:
kaansa menemään, itään, ^{lähelle} pohjoiseen tai ete-
lään, ^{siinä} josta ^{lähelle} yksinkertaisesti ^{tellen} ~~tottaan~~ kaskyä...
Kas tässä nyt on suuri valaja, joka kaatra metalliam. Jos
mitatti hypähtäisi (valinkaukassa) ja sanoisi: minne täytyy
tehdä Moogshin (kaltaiskri mieheksi), niin suuri valaja var-
maan pitäisi sitä mielettömänä. Samaten, jos muoto, joka muo-
vauttaa kokoon muotissa, sanoisi: minne täytyy tulla ih-
miseksi, minne täytyy tulla ihmiseksi, niin Luoji varmaan
pitäisi sitä mielettömänä. Kun kerran kätämme, että
tavis ja me ovat suuri valinkauha ja että Luoji on
suuri valaja, minne meidän voisi olla mentävä, mikä
ei olisi sekunden mukautu meille? Me synnymme ikään-
kuin rauhallisesta renesta ja me kaulemme tyynneen
perämykseen.“ (VI kirja, I luku, VII).

Mutta opettavatko uskonnot ihmisen ~~sala~~ no-
peata kehitystä salaisista tiestä pitkin? Opettavat epäi-
lemättä. Muustakaamme vain, minkä jyrkän erotuksen
Mestari itse ja heidän lähimmät seuraajansa tekivät
eri ihmisten välillä; toiset olivat tavallisia kuuli-
ja, toiset heidän erityisiä oppilaitaan. Edellisille o-
petettiin siveyttä ylipäänsä, jälkimmäisille henkisen
elämän aukarat vaatimukset.

Koputus
Viisaan ihmisen elämästä luemme
Hänpä Kiinalaisessa kirjotuksessa. Tào Teh King-
in, joka on Laotsen, Tàoismien perustajan, kirjoittama
seuraavan kuvauksen:
ma, satturasti sanotaan eri oppilaista:

Korkeimman luokan oppilaat kuullessaan Tào-
ta panevat sitä käytäntöön (Tào merkitsee nim. "tie"; mes.
kittää myös "jumala"). Keskiluokan oppilaat kuullessaan
siitä välistä säilyttävät mielestään, väkistä kieltäytyvät. Alim-
man luokan oppilaat kuullessaan siitä nauravat ääneen. (XLI, 1).

Samasen kirjassa luemme:

huom. yleis.
Viisas asettaa itsensä viimeiseksi ja kuitenkin hän
löydetään etummaisena; hän kohtelee omaa itseään ikään-
kään se olin hänelle vieras, ja kuitenkin tuo itse säilyy. Kos-
ka hänellä ei ole mitään persoonallisia ja yksityisiä tarkoitus-
peria, eivätki sentähden semmoiset tarkoitukset totundu?
(VII, 2). Hän ei aseta itseään näkyviin ja sentähden hän loisi-
taa; hän ei vadi mitään itselleen ja sentähden hänet huoma-
taan; hän ei kehu itseään ja sentähden hänen ansionsa on
tunnustettu; hän ei palvele itseään ja sentähden hän saa-
vuttaa ylemmyyttä. Koska hän täten on vapaa kilpailusta

9/

9/

koko-
gloss

ei' kukaan maailmassa voi kilpaila hänen kanssaan.
(XXII, 2). Ei' ole suurempaa rikosta kuin kunnianhimon
oikeuttaminen; ei' suurempaa onnettomuutta kuin olla
tyytyväisen ^{omansa} kohtalonsa; ei' suurempaa vikaa kuin halu
ottaa vastaan. (XLVI, 2). Niille jotka ovat hyviä (minua
kohtaan) olen hyvä; niille jotka eivät ole hyviä (mi-
nua kohtaan) olen myös hyvä; ja siten kaikki tulevat
hyviksi. Niille jotka ovat tösia (minua kohtaan) olen
minäkin tosi; ja niille jotka eivät ole tösia (minua koh-
taan) olen myös tosi; ja siten kaikki tulevat tosiksi. (XLIX, 1).
Hän, jolla on yltäkyllin (Täön) ominaisuuksia, on lap-
sen kaltainen. Myrskylliset hyönteiset eivät häntä pure;
julmat pedot eivät hyökkää hänen kimppuunsa; peto-
linnut eivät häneen iske. (LV, 1). Minulla on kolme kallis-
ta kalua, joita ylistän ja säilytän. Ensimmäinen on säävi-
syy; toinen on säästäväisyys; kolmas on varoitus etten astu
meidän tielle... Säävisyytensä on varma voitostaan taistelussu-
ken ja varma asemastaan. Taivas on pelastava herraus hä-
nen onan säävisyytensä kautta, joka häntä suojaa. (LXVII, 2, 4).

koko-

Indian uskoista vanhin ja suurin on Brahman
uskonto eli hinduismi. Joka vähänkin sitä uskoa
tuntee, hän tietää, että se juurtammonassa muodossa
kuin mikään muu uskonto on säilyttänyt alkue-
peräisen Teosoofisen ytimensä. Että ihminen sisimmis-
sä itsessään on yhtä maailman Itsen kanssa — "I
am asmi" "minä olen se" —, on niin läpitähtä-
vä kaikessa hindulaisessa ajattelussa, että ihmifiloso-
fian nimetään "Brahman (jumalas.) juma-
lalliseksi kaupungiksi", "yhdeksän postin kau-
punniksi", jossa Jumala asuu sydämen kammiassa.

impus (Bṛihadāraṇyakopanishadissa sanotaan:

Käsiänsä yhdellä tapaa voi nihtä (sita Olento),
jonka olemassaolo ei voi todistaa, joka on ikkainen, ilman
paikkaa, korkeampi eetterinä, aluton, suuri ikkainen Sielu.
... Tämä suuri ikkainen Sielu ~~ky~~^{on} järkevänä (sielu =
ma) kaikissa elävissä olentoissa, se on eetterinä (Jumalan)
sydämessä; hänessä se ruokkii; se on kaikkien hallitsija,
kaikkien ohjaaja, kaikkien ylläpitäjä Herra; se ei tule
suuremmaksi hyvein Toisen eikä pienemmäksi pahojen teko-
jen kautta. Se on kaikkien Ohjaaja, kaikkien olentojen yllä-
pitäjä Herra, kaikkien olentojen ylläpitäjä Säilyttäjä, ma-
ilmoiden Sella ja Ylläpitäjä, esteivät ne häviävät (IV, IV,
20, 22).

Yhminen on niinkään kolmiyhteinen (viis-, seit-
senyhteinen) olento, ja Māndūkyaopanishadissa san-
taan Henki olevan rajoittamaton fyysinen^{illi} ruumiinⁿ,
hienonⁿ ruumiinⁿ ja ajatuksen ruumiinⁿ, josta kai-
kista ~~muut~~ ⁿkohotetaan se vaipuu siihen Yhteeseen, joka
on "ilmaa kaksinaisuutta".

Tuskin on tarvis mainitakaan, että Brahman
usko opettaa reinkarnaatteja, koska se ~~se~~ ^{ihminenhenki} juuri
koko sen filosofian keskeisyys on, että ~~Sielu~~ ^{ihminenhenki} ~~ma~~^{ma}
taa monen syntyä ja kuoleman kautta, ja koska
ei ole yhtään ^{hindusta} kirjaa, joka ei edellyttäisi sitä op-
pia. Himot ja halut sitovat ihmistä tähän vaihte-
lun pyörteeseen (samsāra) ja sentähden hänen täytyy
vapautua Tiedon, hartauden ja himojen kaulesta
misen kautta. Kun Sielu tuntee Jumalan, on se

pelastettu (Shvetāshvataropaniṣad, I, 8). Järjestyksellisesti tiedon kauteen katkee Hänet (Mundako-
paniṣad, III, I, 8). Tieto yhdistyneenä hartau-
teen löytää Brahman asunnon (Mund., III, II, 4).
Joka tuntee Brahman, tulee Brahmaksi (Mund.,
III, II, 9). Kuten himot poistuvat, tulee kuolevainen
kuolematomaksi ja saavuttaa Brahman (Katho-
paniṣad, VI, 14).

Brahman uskonto on aina ~~erottanut~~ erottanut vihi-
tyt eli uudestasyttyneet (dvijā = kaksi kertaa synty-
neet) brahmiinit tavallisesta väkiväestä. Indiassa
on tänäkin päivänä kuusi filosofiä koulua, jois-
ta kullakin on omat vaatimukset oppilaiten pyy-
kivillä. Vedāntan (s.o. Vedan eli tiedon loppupäättö-
nen) mystis-filosofisissa järjestelmissä ovat esoteeris-
et (salaiset) opit niin suurenmaisia verrattuna
eksooteerisiin (julkisiin), että näennäisesti joitun-
vat ristiriitaksi jälkimmäisten kanssa (kts. Paul
Deussen, System des Vedānta). Tässä koulussa va-
ditaan oppilaalle, ennenkuin hän saa nähdä lu-
kemaan Vedan pyhiä kirjoja, neljä n. k. omi-
naisuutta, jotka ovat: 1. taito erottaa todellisen
epätodellisesta; 2. välinpitämättömyys epätodellisesta,
^{katsovaista}
~~harkittua~~ kohtaan; 3. kuusi hyvettä: ajatuksen

hillitseminen, käyttäksen hillitseminen, kärsivällisyys, kestäväisyys, usko, mielenmaltti j. n. c. pelastuksen halu. Todellisia salaisia oppoja tietysti ei ole kirjoitettu julkisiin kirjoihin; ne mitkä Euroopassa tunnetaan Vedāntan nimellä ovatkin enemmän filosofista laatua kuin suora salatiiedettä ja ilman "avaimia" ei ymmärrä niiden salaista merkitystä. Meidän aikamme Teosofiassa on kumminkin tällainen avain annettu maailmalle ja sen valossa on varsin opettavaista tulkia niin hyvin Vedaa kuin muitakin pyhiä kirjoituksia.

Hindulaisien uskonnon yleisiä sävelsääntöjä voi koota Manun säädöksistä, Upanishadeista, Mahābhāratasta y. m. :

Sanoikoon mitä on totta, sanoikoon mitä on mieluista, älköön lausuko mitään epämielilyttäviä totuuksia, älköön lausuko mitään mieluista valella; niin on ikkuinen laki (Manu, IV, 138). Hiljaksen hän kartuttakoon henkistä ansiotaan aiheltamatta kärsimyksiä yhä kukaan luodulle (IV, 238). Sitä kahdesti syntyneenä ihmisenä, jonka kautta ei pienontakaan rikkinen kohtaa luotuja olentoja, ei mikään väärä ~~olento~~ uhkaa mieltään puolelta, koska hän on vapaa ruumiistaan (VI, 40). Kärsiköön hän tyynesti kovia sanoja, älköön hän ketaa loukattu ja älköön tulkita kenenkään vihameiksi tämän (katovaisen) ruumiin tulkia. Vihastuneelle älköön hän vihastua, siunatkoon kun häntä kirotaan (VI, 47, 48). Vihastuneina himosta, pelosta ja vihasta, ajatellen Mitä

nuu, turvaten Minuun, puhdistettuina viisauden
 tullesta monet ovat astuneet Minun Olemukseeni (Bha-
 gavad Gita, IV, 10). Äärimmäinen ilo on sille Yogille val-
 mistettu, jonka Manas (mieli) on tyhjä, tasainen ja jonka
 himoluonto on tyhjänetty, joka on synnitetty ja Brahman
 luonteinen (VI, 27). Se joka ei kannu vihaa ketään olento-
 kohtaan, joka on ystävällinen ja herttainen, ilman kiinty-
 myksiä ja itsekkyyttä, tyytyväinen iloon ja suruun, sekä anteeksi-
 siantainen, aina tyytyväinen, sopuointainen, hillitty, päi-
 täväinen, jolla on omistunut mieleensä ja sielunsa Mi-
 nulle, hän, Minun hartaani, on Minulle kallis (XII,
 13, 14).

Samaa, mitä olemme puhuneet Brahman, saati-
 taan myös puhua Buddhan uskonnosta. Buddha,
 joka eli kuudennella vuosisadalla e. Kr., oli hindu-
 lainen ja saarnasi hindulaisille; Hän oli enem-
 män uskonpuhdistaja kuin uuden uskonnon luoja, ja
 leesusnnytti ja muut opit kuuluivat sentähden
 luonnollisesti Hänen opetukseensa. Mutta selvem-
 min kuin koskaan ennen oli tapahtunut esitti
 Hän yksinkertaiselle ja sivistyneimmälle rahvalla
 pelastuksen kahdeksankertaisen tien: 1. oikea usko,
 2. oikea ajatteleminen, 3. oikea puhe, 4. oikea oppi, 5. oi-
 keat keinot elämän ylläpitämiseksi, 6. oikea pyrkimys,
 7. oikea muisti, 8. oikea mietiskely — yhdistäen itse op-
 iksen seuraavaan runoon:

Synnistä luopuu,
 Glyveesen pyrkii,

Pyhämes' pientohtori -

Se on Buddhan oppi.

Ne olevalt, jotka välttävät syvään opetetun lain tieltä, saapuvat syntyään ja kuoleman suuren meren toiselle rannikolle, ja vaikeata on päästä sen meren poikki (Udānavarga, XXIX, 37).

Sillä himo sitoo ihmisen ja siitä on vapautumi-
nen:

Vaikeata on vapautua himoistaan sen, joka on nūs-
sa känni, sanoo siunattu. Jotka järkähtämättömyy-
sivät välttävät himojen tuottamista onnesta, vaan vis-
kaavat ne tuotaan, he pian lähtevät kulkemaan (Nir-
vāṇaṇa)... Ihmisluennolla ei ole pyryviä himoja: ne
vähentelevät niissä, jotka niitä kokevat; pelastetaan siis siitä,
joka ei voi pyryä alkuaika jäske kuoleman omiksi (ibid., II, 6).

Se, joka on poistanut kaikki halunsa (maalli-
sia) hyviin, kaikki silmänsärimon siteet, joka on
hävittänyt himot juurien myötä, hän, minä sanon,
on ~~Todellinen~~ Brāhmana (ibid., XXXIII, 6.8).

Ja Brāhmana (Todellinen Brahmiini) on mies,
"jolla on viimeinen ruumiinsa" (Udānavarga, XXXIII,
41) ja kuvataan ~~miten~~ semmoiseksi,

joka tuntee edelliset elämänsi näkee taivaan
ja helvetin. ^{hän on} ~~Moni~~ viisa ^{5/18} ~~viisa~~ joka on löytänyt tien,
joka tekee lopun syntymistä (ja kuolemasta) (ibid., XXXIII, 5).

~~Buddhan oli aina kolutensa ympäröimänä
ja näille hän opetti salainta oppia. Hän jät-
kisi suvun sääntöjään vart:~~

Pakavuuden, miehuuden ja puhtauden kautta
viisas mies tekee itsestään saaren, jota ei mikään

13
Tulva voi upottaa (Udānāvarga, IV, 5). Viisas ihminen
pitää tässä maailmassa kiinni uskosta ja viisaudesta, ne
ovat hänen suurimmat aarteensa; muut rikkaudet hän
hittää luotaan (IX, 9). Se joka kantaa vihaa mielen köh-
taan, jotka kantavat vihaa, ei koskaan voi tulla puh-
taaksi; mutta se, joka ei kannu mitään vihaa, rauhoit-
taa niitä, jotka vihaavat; koska viha tuottaa onnettomuu-
ta ihmisluonnolle, ei viisas tunne mitään vihaa (XIII,
12). Voita suuttumista siten ettet itse suutu; voita pa-
ha hyvällä; voita ahneus anteliaisuudella; voita val-
heet totuudella (XX, 18).

^(Kabbalan mukaan)
Jumalaluuston mekaan ei voinut olla olemassa,
josta Jumalaluutta ei ollut, ja reinkarnatsioonin suhteen
opetetaan että sielu on tämä jumalallisen aatoksen
ennenkäin se tulee maan päälle; jos se sitten pysyy ai-
van puhtaana koltusajan kestäessä, ei sen tarvinut sy-
tyä uudelleen, mutta tämä näkyy olleen aivan vasten
teoreettinen mahdollisuus, koska sanotaan:

Kaikki sielut ovat alistetut palauksen alle (metem-
psychosis, a'leen b'gilgoolah), mutta ihmiset eivät tunne
tyhjän teitä, siematta olkoon se! he eivät tiedä, miten
heidat on tuomittu kaikkina aikoina, e ennenkäin he tuli-
vat tähän maailmaan ja kun he ovat sen jättäneet. (Myös
Kabbalah, sid. 198).

^{Hyönteis}
Ihminen on vanhan testamentin mukaan luotu "Jumalan kuvaksi" ja
siellä täällä ^{sagun} ~~vanha~~ testamentissa näkyy jälkiä ole-
misen karnatsiooniuskosta, kuten esim. Malakia, IV, 5: katso, mi-
ni lähetan Teille profeetta Eliään, ennenkäin Herran pii-
vä tulee. Että sama usko oli ~~ainakin~~ yleinen juutalais-
2

16)

ten kesken Jeesuksen aikana, huomaa selvästi uudesta Testamentista (seni. Kun opetuslapset kysyivät: onko tämä mies syntä tehnyt, että hänen piti syntyä sokeana?), ja Viktor Rydberg on kirjassaan "Bibelin lära om Kristus" koettanut todistaa, että niin oli laite.

~~Mitä taas salainen tiehen tulee, niin olihan
Joukoisuusäänöistä mainittakoot:
perustalaista "profetia-koulun" ja kabbalan
shamanisista kirjoista taas lojdamme julkien maailmiin:~~

Kuka astuu Herran vuorelle ja kuka taika seison Hänen pyhänsä sijassansa? Jolla viattomat kädet ovat ja on puhdas sydämetä, joka ei halaja turhuutta eikä vauno väärin (Psalmi: XXIV, 3, 4). Mitä Herran sinulta vaatii kukaan etäs kätkeä Jumalan sanan ja harjoitit rakkauteen ja olet nöyrä senin Jumalasi edessä (Mika, VI, 8). Totinen sun pyysy vakavana iätkä kirkosta, vaan väärä kieli ei pyysy kauraa (Sanaant. XII, 19). Mutta tämä on paasto, jonka minä valitsen: laske ne rakkallensa, jotka väingydelle sidotut ovat, päästä raskautetut irti, laske vapautetut vapaiksi, ota pois kaikkienlainen kuorma. Tasta isoovalle leipäis, vie raadolliset kulhijat huonues: koska sinä näet alastoman, niin vaateta häntä ja älä käännä itseäs pois lihas tyköön. (Jesaja, LVIII, 6, 7).

Niistä Zoroasterin uskontoon kuuluvista kirjoituksista päätän, jotka meillä on käännettöjenä Euroopassa, ei näy reinkarnatioonin opitetun emmekä myös Tapaa sitä uskon ryhkyisten periaalien

17

ko.
pää

luona. Mutta kyllä kuvataan ihmisen asuvaa Hen-
keä kipsinäköni, joka on tuleva liekki ja yhtynä kor-
keimpaan Tuleen - ja tämä tietysti sisältää kehityksen,
joka ^{on} jälleen syntyneitä on välttämätön. Eikä muuten ho-
roasteni oppia voi täysin ymmärtää, ennenkuin löydet-
tään "Kalderalainit Orakkeleita" ja sen sukuiset kirjoitukset, sil-
lä ^{todellisen} niissä on sen juuri. Avestan siveysopista voimme si-
teerata:

kaun-
geus

Mikä on kaunista, puhdasta, kuolemattonta, loistavaa,
~~kaikki~~ se on hyviä. Hyviä henkeä on kunnioitamme, hy-
vää valtakuntaa kunnioitamme ja hyvää lakia ja hyvää
viisautta (Yasna, XXXVII). Tulkoon tähän taloon tytytyväi-
syyttä, sielunautta, viattomuutta ja puhdasta viisautta (Yas-
na, LIX). Suhtaus on paras hyvä. Onni, onni on hä-
nelle, nimittäin puhtauden puhtaimmalle. Kaikki
hyvät ajatukset, sanat ja teot tehdään tiedosta. Kaikki
pahat ajatukset, sanat ja teot tehdään tiedottomuuden-
ta (Mispa kumata).

Kristinuskossa ei ole vaikea löytää näiden samo-
jen oppien jälkiä. Jumala on kaikkialla immanent-
tinen, ihminen on "Jumalan asuinseija Hengessä" (Efeesiläi-
sistä, II, 22), "Jumalan temppeli, jossa Jumalan Henki
asuu" (1 Korint., III, 16), ihmisen ruumis on Pyhä.
Hengen temppeli" (1 Korint., VI, 19), taivaan valtakun-
ta on ihmisen sisässä, ihminen on kolmiyhteinen olen-
to: henki, sielu ^(mieli) ja ruumis (1 Timoteon., V, 23) - kaikki
todistuksia siitä, että ihminen on syntyperältään

ja hengettään jumalallinen. Mitä taas ihmisen jän-
määrään tulee, niin rikö koko uusi testamentti
ole, mitä kaunein kehoitus hänelle tullaan syn-
nittänsä ja täydelliseksi? „joka syntiä tekee
on synnin otja“ (), „otkaat sentähden täy-
delliset niinkuin Teidän Taivaallinen Isäni on täy-
dellinen“ (Matt. ev., V, 48)

Jälleen synnyntä tosin ei opeteta aivan suoraan,
vaikka se, niinkuin jo mainitsin, ^{nähtävästi} oli yleinen usko Je-
sukseen aikana, mutta sanoo Jeesus kumminkin jo-
hannes kastajasta: „jos te tahdotte ottaa vastaan,
hän on se Elias, joka tulee on“ (Matt., XI, 14) ja
toisen kerran: „Elias on jo tullut, mutta he eivät
hänestä tunteneet“ (Matt., XXIV, 12), jolloin heti lisä-
tään, ^{kertomuksensa} että „opetuslapset ymmärsivät hänen puhuneen
heille johannes kastajasta“ (Matt., XXIV, 13). Tunnettu
sää johanneksen ilmestyksijon: „joka voittana, hänen
meni tein patnaksi mennä Jerusalem Templissa“, ja
ei hänen jidi enään siitä lähtemän ulos“ katso-
taan tarkoittavan vapautumista reinkarnatiorista.
Useista kirkkoisain lauseista päätien he kyllä tun-
sivat jälleen synnyntä opii, ja puhuikhan Origenes
^{selvin} ~~sanoin~~ ~~sanoin~~ sielun preexistensista ainakin.

Sitä vastoin ei ole epäilemistäkään, että ensi-

mäisillä kristityillä oli salaisia oppeja niistä var-
tea, jotka olivat taivahan (Totauden) valtakunnan
väkivallankäyttäjällä. Kirjassaan „Contra Celsum“ kisk-
kosta Origenes puhuu niistä „Jesuksen salaisuuksista,
joita ilmoitettiin vain uskottuille oppilaille“
(op. cit., IX cap.). Uudesta testamentista huomaamme,
että Jesus itse kehottaa oppilaitaan, jotka löytäisi-
(Matt., ~~II, 13~~, III, 7), vieläpä „Jumalan valtakuntaa ja
Hänen vanhurskauttaan.“ (Matt., II, 33) ja Matt., VIII,
9-17 Jesus tekee selvän erotuksen opetuslastensa ja muu-
kunnan välillä: „... Teille on annettu tietää taivahan val-
takunnan salaisuudet, vaan ei heille ole annettu...
sientähden puhun minä heille vertauksilla, etteivät he
nähdessä näe eivätkä kuullessa kuule eivätkä myöskin ym-
märrä... Mutta autuaat ovat teidän silmäinne, sillä he
näkevät: ja teidän korvanne, sillä he kuulevat.“ ja
Jesus pyytää opetuslapsiaan: „Älkää antako koirille
pyhää ja älkääntä pääilyjänne heittäkö sikojen eteen“
(Matt. VIII, 6). Apostoli ~~jos~~ Taavali sanoo: „vaan
me puhumme siitä salatasta Jumalan viisaudesta, jon-
ka Jumala on ennen maailman alkua säätänyt meidän
kunniamme... Mutta meille on Jumala sen ilmoit-
nut Henkeensä kautta, sillä Henki kaikki tutkii-
telee, Jumalan syryydetkin“ (1 ~~Ep~~ Korint., II, 7, 10).

Julkusten opetusten suhteen voimme vedota Jesuksen Vuorisaarnaan (Matt. V-VI), joka on maailman kirjallisuuden suurenmoisimpia ja ihanimpia tuottoita ja uikkun kaikkea armastavana rakkaudesta alusta loppuun —: „rakastakaa vihollisianne, seunatkaa niitä, jotka teitä sadottavat, tehkää niille hyviä, jotka teitä vihaavat; ja rukoilkaat niitten edestä, jotka teitä vainoovat ja vahingoittavat” (Matt. V, 44) — ja semmoisiin opperiin kukaan:

Joka löytää henkensä, hänen pitää sen hukuttaa — ja joka henkensä hukuttaa minun tähden, hänen pitää sen löytävän (Matt. X, 39; henki on tässä = ruumallinen elämä). Pentakoden joka itsensä alentaa mieheksi tämä lapsi, se on suurin taivon valtakunnassa (XVIII, 4). Mutta Klengen hedelmä on: rakkaus, ilo, rauha, pitkämielisyys, ystävyys, hyvyys, usko, hiljaisuus, puhtaus; senkaltaisia vastaan ei ole laki (Galat. V, 22, 23). Rakastakaamme toinen toistemme, sillä rakkaus on Jumalasta; ja jokainen kukaan rakastaa, se on Jumalasta syntynyt ja tuntee Jumalan (1 Joh., IV, 7).

Tatvomme vielä kääntää lukijan huomion vanhaan ajan n. k. Mysteereihin. Näitä oli kuten tunnettu sekä Indiassa että Egyptissä ja Kreikassa. Egyptiläisistä Mysteereistä tiedetään sangen vähän, sillä kaikki mitä siellä tapahtui pidettiin avarasti salassa, mutta Kreikan orfikaiset ja esoteuralliset Mysteerit olivat perustetut edellisten

mallin mukaan ja niistä on hiukan enemmän
tunnettu.

Nämä vanhan ajan Mysteerit olivat suuria
keskuskouluja salatieteen tutkimista varten, niis-
sä opetettiin sielun kuolemattomuutta, reinkarnatsoonia
ja ihmisen henkisen kehityksen tiete. Ajan suurin
^{+ Pythagoras, Pindaros, Sophokles, Sokrates, Plato, Plutarkos, Cicero, Epiktetus y. m.} moraaliset
mat nerot olivat niihin vihityt, ja ne koetukset, jot-
ka tavoittelijan tuli onnellisesti läpäikää, olivat
^{Jesus oli vihitty Egyptiläisiin Mysteereihin, Moses samoin. Pythagoras li käynyt Yn. kassakm.}
mita vaikeimpia. Plato, joka oli käynyt Egyptin ja
Eleusin Mysteereissä, puhuu suurimmalla kunnioi-
tuksella niistä: ... se joka on vihitty, on oppinut,
mikä takaa hänen onnensa kuoleman jälkeen. Sopaterin
mukaan initiaatsiooni eli vihkiminen tekee sielun
jumalallisen luonnon kattaiseksi; ja Theon Smyrnae-
sanoo, että initiaatsioonin ylin aste on siitä synty-
nyt autuuden ja jumalallisen armon tula. Jopa kris-
titty kirkossa Clemens Aleksandrialainenkin puhues-
saan suurista mysteereistä heurastaa: "Takaan lop-
puu kaikki opetus; me katselemme luontoa ja ⁶² ~~kapp-~~
^{hoita} ~~juoksa~~!" Sama kirjailija kertoo egyptiläisistä, et-
teivät "he uskonut salaisuuksiaan kelle tahansa
eivätkä alentaneet jumalallisten asiain salaisuuksia,
arvon ilmoittamalla niitä rahdalle, vaan säilytti-
vät ne vaittaisuutensa perijälle ja semmoisille heidän

jappeihin joukosta, jotka olivat ensimmäiset mi-
heudesta ja viisaudessa."

Kuola lähemmäksi vanhan ajan sivistyksen
joutuivat perikatoon, sitä enemmän myös Mys-
teeri huononui, koska todellisten vihitteiden
lukumäärä vähenemistään väheni. V. 400 j. Kr.
lakkautettiin viimeiset Mystarit Arlesin. Kes-
kiajalla, uuden sivistyksen aamukohteessa, täytyi
kaikki korkeampia oppia pitää hyvin salassa; sen
ajan teosofit, mystikot, rosenkreutzilaiset, kabbe-
listit ja alkemistit käyttivät sentähden kuvannol-
lista kieltä kirjoitukseensa. Vasta meidän päi-
vämme on voinut ruveta tuumimaan Mystarein
selvittämistä! Itse anassa Teosofinen Seura ja vo-
sinkin sen yhteydessä vaikuttan "Itämaalainen
Teosofinen koulu" vastaa muinaisiin "pienempiin
Mysteereihin."

Niin lyhyt ja pintapuolinen kuin tämä silmäys
muutamaa tärkeämpään esikontoon onkin, toivomme
kimminkin, että se ^{on kyllä} riittää osottamaan, että ne kaih-
ki epäilemättä opettavat samaa ihmisen elämän

1) Päästä Teosofinen liike opettavat ^{nykyään} Vreinharnatsivonin j. n. e.
Allan Kardecin spiritistinen koulu Ranskassa, Ranskan n. k.
okkultistit ja kabbalistit, yksityiset kuuluvat kirjailijat sem-
moiset kuin Camille Flammarion, Marie Corelli y. m.

tarkoituksesta. Askel askeleelta ihmiskunta vaelttaa päämääräänsä kohti; totuuden tietoon ja totuuden elämään. Kaikki yksilölliset ihmishenget ovat kuolemattomia, ja yksilön elämän tarkoitus ei siis voi olla muuta kuin 1) olla ihmiskunnan yleisen evoluutсионin vastustamatta tai 2) ruveta saman evoluutсионin auttajaksi. Edellinen tie on uskontoa ulkonaisessa ja Toinen sisäisessä merkityksessä, jälkimmäinen — salainen tie — saattaa rohkean vaeltajan sille vuorehuipulle, jossa Salaisen Veljeskunnan Temppeli seisoo, ja vihdoinkin Veljeskunnan jäseneksi, s. o. hän pääsee täydelliseen Totuuden tietoon miljoonia vuosia ennen muuta maailmaa ja saattaa työskellä veljiensä hyödyksi, sillä aikaa kuin nämä vielä purettavat omaa kehitystään. Ja sentähden juuri, ettei maailma häntä tunneta eikä ymmärrä hänen harrastuksiaan, on hänen kulkemaansa tie kutsuttu salaiseksi, ja sen totuuden tietoa mikä hänessä herää salatieteeksi ja häntä itseään okkultistiksi (eli salatieteilijäksi).

Erittäin on huomattava, että okkultisti pääsee totuuden tietoon. Hän ei tarvitse työstä sokeaan uskon eikä edes järjelliseen käsittämiseen, vaan omien kokemustensa kautta hän tulee välit-

tomaan tietoon siitä, kuinka kaikkein arvain laatu
on. Hän saa itse nähdä ja kokea kuoleman salaisuus-
det, hyvän ja pahan mysteerin, Jumalan syryydet
sen kautta että hänessä heräävät vahitellen ihmis-
hengen salaiset voimat, jotka avautuvat hänelle
henkimaailmojen aarteet ja tekevät hänelle mah-
dolliseksi seurustella ^{muille} näkymättömien olentojen, ~~kuole-~~
~~man~~ enkeleiden ja jumalain kanssa. ~~Hänen päämäärä-~~
~~hinta on tulla todelliseksi Teosoofiksi, todelliseksi~~
~~Teoksen tietäjäksi.~~ Ja kun hän vihdoin on tullut
Teosoofiksi varsinaisessa merkityksessä, Valkoisen
Veljeskunnan jäseneksi, silloin hän ~~kiitollisena siitä~~
~~asusta, jota hän ennen on saattanut sen Veljittö-~~
astua maailman teentemättömien vapaittajien riviin
ja pyrkittää elämänsä nuorempien veljiensä nostatta-
miseen samovinkuihin hän itse ennen oli ^{saanut} ~~saattanut~~
apua ja rakkautta ^{Valkoisen} sen Veljeskunnan puolelta.

II.

Mitä uskonnot opettavat Jumalasta.

Olemme sanoneet, että uskonnoissa on huomattu paljon yhteisiä piirteitä metafyyssisten ja filosofisten oppienkin puolesta. Tärkein näistä lienee epäilemättä oppi Jumalasta, sillä siihen sisältyy kysymys maailman synnystä ja olemassaolon alkusyytä, ja näistä asioista omistettu käsitys painaa tietysti leimansa koko meidän ajatteluun. Tästä tosiseikasta on kristitty kirkon historian selvä todistus. Eikö sen ajatus- ja toimintatapa ole muuttanut aina sen mukaan kuin sen Jumalakäsitys vaihteli? Eivät keskiajan ihmiset olisi hyväksyneet riikisittisioita, elleivät olleet kenneet sitä Jumalansa säätämäksi. Ja nuori innokas, mutta kokematon lähetyssaarnaaja matkusta meidän päivinämmme vankorinkin

sivistysmaihin, Kiinaan ja Indiaan, vaimaamaan
sen asyöimien lapsellisilla saarnoillaan ja Temppeil-
laan, koska hän uskoo sen jumalalleen otolliseksi.
Ylipäänsä täytyy tunnustaa, että kristityt ovat ost-
taneet eläviä ja toimintakaluista uskoa, jos kohta
se useinkin on ilmennyt vähemmän intelligentilla
tavalla. Itämaalaisilla taas on ollut laajempi
ja vapaampi käsityskanta — „nekin, oi kuinta
poika, jotka uskollisesti palvelevat meitä juma-
la, palvelevat minua, vaikka niin kuin ole sää-
detty” (Bhagavad-Gitā, IX, 23) —, mutta heidän
uskontonsa on ollut enemmän mietiskelyä kuin
toimintaa.

^{Tarkastamme tulkia, minkälaisena}
Kun nyt ~~käymme tarkastamaan~~ uskontojen
käsitteitä jumalista ~~seminareissa~~ ⁿⁱⁱⁿ se ilmenee nii-
den pyhissä kirjoituksissa, katsomme taas parhaak-
si alottaa lyhyellä esityksellä Teosofian antama-
ta jumalakäsityksestä.

Kaikkiällä elämässä ja luonnossa huomaam-
me vastakohtat vieretyksen: hyvä ja paha, elämä
ja kuolema, valo ja pimeys, heikki ja aine, tajunta
ja tajuttomuus. Tämän nähdessään järkemme kysyy,
ovatko nämä vastakohtat ikuisia, ovatko ne itsestään
olemassa jätteen kautta. Ihmisiä on, jotka niin uss-

Kovat, jotka uskovat Jumalaan ja pahaan henkeen.
Mutta meidän ajatuksemme ei saa lepoa, ennen-
kuin se on löytänyt yhden ainoan aluttoman al-
kuryön kaikkeen olevaiseen: Jumala on yksi. Yk-
si on se alkulähde, josta elämiä kumpuaa, yksi se
Absoluutti, joka on kaiken polyan.

Kiini ollen, mikä on tuo Absoluutti; kuka
tuo Jumala, josta elämiä ja kuolemia, hyviä ja paha-
vant saaneet alkunsa? Kiinka hyvin Jumala
on luonut pahan tahi kiinka paha hyvän?

Jos ihmiset ajattelisivat edes näin pithälle,
rastaa teologia, niin kaikki riidan aiheet pois-
tuisivat. He silloin huomaisivat, että heille taj-
tyy ehkä jäädä aivaiseksi salaisuudeksi; mikä Ju-
maluus olemuksessaan on. Kiinka äärellinen
voisikaan käsitellä ääretöntä? Se on Rajattomuus,
Ikuisuus, Kaikkeus, Elämän periolemus, se On;
mutta määritelmiä emme voi etsiä Sille, jolla
ei määritelmiä ole; sille Se sisältää kaikki vas-
takohdat.

Emme siis myöskään saata rajoittaa Ab-
soluttia persoonalliseksi olennoiksi, ja tästä seu-
raa, ettei se ole maailmaa luonut. Koska Toiselta
puolel absoluuttinen elämiä on kaikkiallinen, on

kaikki, ei maailma ole mitään sen ulkopuolella
olevaa, vaan sanalla sanoen sen ^{omaa} ilmennystä. On
han näkyväinenkin maailma ääretön; niin sanoo
sekin järki että astronomia. Yhtä suurella syyllä
voimme otaksua sen olevan ikuisen — äärettömän;
ajan miinkuin se on ääretön paikan suhteen.
Ja koska se silloin olisi tyhjästä luotu? Ei ikänä.
Maailma on jumala ilmestytneenä, se on aina
ollut ja on aina oleva.

Kuitenkaan teosofia ei ole panteistinen la-
vallisessa merkityksessä, se ei maailmasta tee
jumalaa. Muodoissa ilmestyn maailma ei saata
olla sama kuin puhdas äärettömyys, ihmiset,
jotka syntyvät ja kuolevat, auringot, jotka syt-
tyvät ja sammuvat, maailmat, jotka heräävät
eloon ja katoavat eivät saata olla yhtä puh-
taan ikuisuuden kanssa. Ne ovat äärettömän ja
ikuisen ilmestyksien ajassa ja paikassa, mutta
ne eivät ole tuo ikuisen itse. Absoluutti on ai-
na kaiken ilmiöllisen olemisen takana.

~~Ilmestynyt elämä on rajoitusta — rajoitak-
ta ajan ja paikan suhteen. Se on kukka, taivas,
kiven, ihmisen, kivi, kiertoakseli, aurinko
tai mitä tahansa muotoja ja tajunnantiloja,~~

~~jatkan eivät ole ikuisia, vaan syntyvät ja kuolevat.~~
Sentähden emme voikaan sanoa, että ~~se~~ ^{se} ~~ole~~ ^{ole} ~~absoluutti~~ ^{absoluutti} itse ^{joka ilmestyy} ~~vaan~~ sanomme, että ~~se~~ ^{se} ~~on~~ ^{on} ~~absoluutti~~ ^{absoluutti} ^{si, joka} ~~asun~~ ^{asun} ~~ilmennyt~~ ^{ilmennyt} ~~mahdollisuuden~~ ^{mahdollisuuden} ~~toot.~~ ^{toot.}
~~Asentymisenä.~~ Tämä Absoluuttiin katkettu objektii-
visein elämän mahdollisuus kutsutaan ensimäisek-
si universaaliseksi Logiseksi ^(Sanaksi), joka on yhtä ikuis-
nen absoluuttisen Jumaluuden kanssa.

Ensimmäisessä Logoksessa, ikuisessa elämisessä on kaiken kaksinaisuuden, kaikkien vastakohtien mahdollisuus. Abstraktisesti totentuneena tämä mahdollisuus on toinen universaalinen Logos: henki-aine, tietoisuus-Substanssi, hyvä-paha. Se on toiselta puolelta universaalinen, absoluuttinen, abstraktinen tapainta, toiselta ääretön, absoluuttinen, abstraktinen ulottuvuus. ^{Ensimmäisessä} ~~Abstrakti toisessa~~ Logoksessa tämä ~~toisessa~~ ne ovat erotettavissa puhtaana henkenä (järkeä) ja homogeenisena jakamattomana alkuelementteinä. ^{neen} tapainta ja tämä substanssi vielä ovat yhtä, ~~erollista~~ mutta ~~erott~~ ja erotettavina ne ovat vasta siinä elämissä ilmentyneessä järjessä, joka kutsutaan kolmanneksi Logokseksi.

Tästä siis ilmennys alkaa. Minkä nyt hol-
mas Logos on?

Sanoinne jo, että ilmentynyt elämä on rajoitusta. Kolmas Logos on Toinen ilmennys, siis hen.

ki-aineen rajoitusta. Tämä merkitsee, että hengen
puhtraassa tajunnassa on herännyt tajuava ja
että aineen yhtenäiseen avaruuteen on syntynyt
muoto, ^(sana, ääni) siis sanalla sanoen tajuinen olento eli ajat-
teliija, jota myös voisi kutsua persoonalliseksi fu-
malaksi. Mutta koska hengen syvyys on pohja-
ton ja aineen ulottuvaisuus ääretön, ei elämän
ilmennys ole rajoitettu yhteen ainoaan muotoon,
yhteen ainoaan tajuulliseen minään, vaan ajat-
televia yksilöitä on lukemattomia. Kolmas do-
gma on siis mittaamaton joukko järeitä olentoja,
Tajia, ja persoonallisten Humalain lukumäärä
on legio.

Kuinka muuten elämä ilmeni, ellei elävien
olentoissa, mitä kauneus olisi, ellei olisi kau-
niita muotoja (väriä, ääniä, ajatuksia), kuinka jär-
ki voisi toimia, ellei olisi järkeviä olentoja? Uni-
versaalinen tietoisuus ilmestyy heijastumalla in-
dividuaalisissa tietoisuuksissa, yhtenäinen sub-
stanssi tulee objektiiviseksi vaihtelevien muoto-
jen kvaleiksissa. Kaikki on elämää, kaikki on
kausoitettu elävillä olennoilla, ^{järjettömä olento} ~~olento~~ kosket-
taneet erästä okkultismin tärkeintä oppilau-
setta.

Näimme äske, ettei absoluuttinen femineus
ole maailmaa luonut, mutta vielä emme ole näh-
neet, kuinka tämä näkyväinen, objektiivinen maail-
ma on syntynyt eli oikeammin sanottuna: miltä lai-
la auringot syttyvät, miten kiertolähdet me-
lostuvat ja kuinka orgaaninen elämä niissä ke-
rää. Tapantunneksi tämä itsestään vai onko siinä jo-
ken vaikutuksessa? Teosofia vastaa: maailmat luodaan.

Persoonalliset jumalat eli Ihyen-Chohanit,
Logoi ja yhteisellä nimellä kolmas Logos, ^{jotka} ovat käy-
neet ulos eli emanceranneet ensimmäisestä toisesta
Logoksesta, ^{he jätti} ~~he~~ ovat puolestaan maailm^{oikea} ~~oikea~~ ~~verretä~~ sen
luojat (kollektiivisesti luojat). Maailma kokonaisuus.
Tämä ei koskaan ole luotu, koska sillä ei alkua ei-
kä loppua ole, mutta maailma katsottuna sen yksi-
tyyden ilmiöitten kannalta alati luodan ja hävi-
tetään: aurinkosysteemiä syntyy ja kuolee. Ja nuo kol-
keat olennot, jotka jumaliksi kutsutaan, ovat tämän
luomistyan toimienpanijat, ¹⁾ ~~seita~~ ~~että~~ ~~joka~~ ~~aurinko =~~
~~luodetaan itsestään~~ ~~ihminen~~ ~~ihminen~~ ~~ihminen~~ ~~ihminen~~
kunnalla on oma Luojansa, oma Herransa, ~~Luojat~~
kaamme vielä, että samoin kuin ihmismailmas-
sa, samoin vallitsee taivaallisissaikin avaruuksissa reiki-

1) Siitä tavasta, jolla tämä luomisen tapahtuu, puhutaan III: os. Luomus.

karnatioonin eli jätkeusjennyn laki. Kun maail-
ma katoaa, vetäytyy sen Logos lepoon herättäkseen
uuteen toimintaan uuden luomispäivän sarastaessa.

Jos nyt vielä kysymme olemassaolon filosoo-
fista — „minkätähden ylipäänsi mitään on“ —, niin Teoso-
fia vastaa: teoreettiselta kannalta on mahdoton vastata
tähän kysymykseen muulla lailla kuin vetoomalla
käsitteämättömyyden jumaluuteen: siinä nähtävästi a-
seuu jokin Välttämättömyyden Laki, joka kutsuu
elämien hereille ja jota korkeimmat jumalatkin luo-
lessaan tottelevat. Kaikki on sentähden että kaiken
olla täytyy; olemassaololla on tarkoitus itsessään.

Mutta löytyy myös toinen käytöllisempi vas-
taus. Jumalallinen elämä on ^{onnelli-}~~suuri~~ ~~työ~~. Se joka
oppii tuntemaan, mikä tämä ^{elämä} ~~työ~~ on, ja vapaasta
tahdosta valitsee sen — siis rakastaa sitä, hän on
onnellinen. Me ihmiset olemme nyt siinä asema-
sa, että meille opetetaan tätä elämää, mutta
me jotka olemme sen saavuttaneet kertoavat, että se
on rakkautta, itsensä uhraamista, antamista ja aut-
tamista siinä suuresta työssä, joka on kengen ~~sta~~
~~hamman~~ ~~rajamaa~~ herättämisestä aineessa. ~~Nyt~~ ~~en~~
Meidän Luojamme ^{esim.} on henki, joka ikuisuuksia sitten
oli ihmisen heikko kuin me, vaikka hän kehiz

tyttyään asteettain on noussut niin korkealle, että
Hänelle ^{nyt} on suotu meille käsittämättömän korkea teh-
tävä. Ja Hän, sanotaan, on Hyvää Lakia Totellen
ja rakastaen luonut meidät ja maailmansa äärettö-
mästä isällisestä lemmestä. Runoilijoilla ja tieli-
jillä on sentähden oikein, kun laulavat ikuudesta
rakkaudesta, joka maailman syntytti.

Kun nyt käymme tarkastamaan, mistä mä-
rin uskonnot ovat säilyttäneet nämä alkuperäi-
set opit, on selvyyden vuoksi hyvä yhdistää ne kol-
meen pääoppiin: 1) absoluuttinen jumaluus ^{joka} on käsit-
tämätön ja ilmestymätön; 2) ilmestynyt jumala, ^{joka}
^{etenee} ykseydestä kaksinaisuuteen ja kaksinaisesta kolmi-
naiseksi, josta lukuisia henkiä: "Intelligenssia", jot-
ka "luovat" ja johtavat maailmota; sekä 3) elämän
Hyvä laki, joka luojista personifioituna on jumalalli-
nen rakkaus.